

Az erdőőri szakoktatás reformja.

Az erdőőri szakoktatásnak ezelőtt két évvel sokat vitatott reformja testet öltött az erdőőri szakiskolák új szabályzatának megjelenésével, amely az „Erdészeti Lapok“ legutóbbi számában egész terjedelemben közöltetvén, már ismeretes t. olvasóink előtt. Ez az új szabályzat hivatott véget vetni az erdőőri szakoktatás terén évek óta jelentkező számos hiánynak. Ezért s mert erdőgazdaságunk fejlesztése érdekében mindinkább nagyobb szükségünk van kellően képzett erdőőri személyzetre, méltán érdeklődésünk tárgyát képezheti, hogy vajjon az új szabályzat mennyiben felel meg azoknak az elveknek, amelyeket az Országos Erdészeti Egyesület széleskörű megvitatás anyagából erre vonatkozólag leszürt és a kormány elé terjesztett.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy az erdőőri szakiskolák új szabályzatának kiadásával a reform teljesnek még nem mondható. Szükséges ehhez az általános erdőőri szakvizsgálatnak reformja is, szükséges, hogy *valamennyi* szakiskola láttassék el akkora erdőterülettel, amekkora az új szabályzatban is hangsúlyozott *gyakorlati* oktatást ne csak mintegy parányi alakban, hanem a való életnek megfelelően tegye lehetővé s végül szükséges a szakiskolai tananyagának közelebről való megjelölése, amelyet az új szabályzat a földművelésügyi miniszter egy újabb rendelkezésének tart fenn, amely soká nem késchetik, hiszen a legközelebbi tanévben már az új tanterv szerint kell folynia az előadásoknak.

Áttérve magának a szabályzatnak rendelkezéseire, azok egészben véve megfelelnek az Országos Erdészeti Egyesület által hangzóztatott elveknek, a részletekben azonban néhány eltérés mutatkozik.

Ami a szakiskolába való felvétel feltételeit illeti, ezeknél egyezik a 6 elemi, illetőleg 2 középiskola megkövetelése, mint minimális előképzettség, továbbá a felvételi vizsga rendszeresítése, amely a jelentkezők megválogatását teszi lehetővé; nincs ellentétben az egyesület javaslatával, sőt annak szerencsés kiegészítése hogy a felvételnél előnyben részesülnek nemcsak azok, akik előzetes erdészeti szolgálatot mutathatnak ki és akik erdészeti alkalmazottak vagy földmivesek gyermekei, hanem elsősorban a magasabb előképzettséggel bírók is.

Ellenben eltérés mutatkozik a felvételi kornál, amelyet az egyesület 16—20 évben kívánt megállapítani, míg a miniszterium az alsó korhatárt az eddigi 17 évben szabta meg, a felső határt ellenben 24 évben állapította meg, ezzel nyilván azt akarván lehetővé tenni, hogy a katonai szolgálat elvégzése után is be lehessen lépni a szakiskolákba. Sőt a 6 évet szolgált igazolványos altisztekre nézve a szabályzat további engedményt tartalmaz, amennyiben ezekre nézve a korhatárt 28 évben szabja meg. Ezzel a honvédelmi miniszterium különben felmerülő ama kifogásának van eleje véve, hogy az igazolványos altisztek elöl az erdőőrre való kiképzés el van zárva. A korhatárok ugyan ekként ismét meglehetősen tágak, de mégis lényegesen szűkebbek az eddiginél, amidőn még 35 éves jelentkezőt sem lehetett a priori elutasítani. Viszont a katonaviselt, fegyelmezett elem befogadása nem lesz kárára a szakiskoláknak, feltéve, hogy a szakiskolai igazgatók gondoskodnak arról, hogy a fiatalabb növendékek a katonaviselt öregebbek részéről ne majorizáltassanak. Szóval, részünkről a felvételi kornak a szabályzatban történt megállapítását tekintettel arra, hogy az e kérdés eldöntésénél felmerülő ellentétes követelményeknek teljesen úgy sem lehet eleget tenni, megnyugvással fogadjuk.

Ellenben nem elégít ki teljesen a felvétel módja. Az egyesület kívánsága ebben a tekintetben az volt, hogy a felvételt teljesen a szakiskolák igazgatói végezzék. Minthogy pedig a jelentkezőket a szakiskolák között a rendelkezésre álló helyekhez képest el kell osztani, egészen gyakorlatias volna a szabályzatnak az a rendelkezése, hogy ezt a felosztást a szakiskolai igazgatók tanácsa eszközölné, amely évről-évre más szakiskolánál ül össze. Teljesen feleslegesnek tartjuk azonban, hogy a földművelésügyi miniszter, különösen, ha ezekre a tanácskozásokra a szabályzat értelmében úgy is képviselőt küld ki, a tanács határozatát még külön maga elé terjeszteti. Ennek semmi célját sem látjuk és úgy véljük, hogy a földművelésügyi miniszterium elég bizalommal viseltethetné a szakiskolai igazgatók tanácsa iránt és ily apró ügyekkel nem kellene foglalkoznia. A régi eredendő hiba ez. A miniszterium aprócseprő dolgokat von a saját hatáskörébe és személyzete ezért nem ér reá alapvető munkálatok végzésére. Avagy maga a szakiskolai

reform nem azért késett annyira, mert az illetékes referenseket az ezer aprólékos mindennapi teendő elvonja a nagyobb dolgokkal való foglalkozástól, amelyek így napról-napra elmaradnak?

A szakiskolai igazgatók tanácsa augusztus hóban fog, valószínűleg annak is vége felé összeülni, vajjon lesz-e akkor még elég idő arra, hogy a tanácskozmány eredménye felterjesztessék, a miniszteriumban letárgyaltassák és szeptember elseje előtt a szakiskolákhoz le is küldessék. Aki tudja, hogy a napi posta 3–4 nap múltán jut a fogalmazók kezébe, hogy augusztusban mily hiányos a miniszterium személyzete, mily nehézkes általában az ügymenet, az osztja velünk azt a nézetet, hogy a tanácsi határozatnak az összes folyamodványok kíséretében való felterjesztése rendkívül zavarólag fog hatni a felvétel menetére.

Nagyon helyesnek tartjuk, hogy július-augusztus hónapokban a rendszeres oktatás szünetel s ekként a tanári személyzet némi szabadsághoz jut, másfelől pedig tanulmányutakat is tehet. Rendkívül szükségesnek tartanók, hogy a szakiskolák igazgatói és tanárai időnkint úgy a bel-, mint a külföldön tanulmányutakat tennének, aminek a szakoktatásra nagyon jó hatása volna.

A tantárgyak száma tetemesen bővült. Összesen 15 tantárgyról szól az új szabályzat, amelyek között a legelőgazdaság, mezőgazdaság (mező- és rétmivelés, kertészet, gyümölcs-élesztés, méhészet, halászat), a háziipar és egészségtan felvétele minden bizonynyal csak melegen üdvözölhető, nemcsak azért, mert az erdőőr ekként megtanulja, hogyan kezelje czélszerűen kis gazdaságát s a netalán reá bizott uradalmi földeket, hanem azon befolyás és hatás miatt is, amelyet az erdőőr a nép gazdaságára gyakorolhat.

Az erdészet tulajdonképpen csak három tantárggyal szerepel, az erdőmiveléssel, erdővédelemmel és erdőhasználattal, de ide sorolandó értesülésünk szerint a „kisgazdaságok berendezése és kezelése” is, amely alatt a kis *erdőgazdaságok* berendezésének elemi ismeretei értendők. Általában a tananyag részletesen csak később lévén megállapítandó, nehéz ez idő szerint a tantervről ítéletet mondani. A mértan elemei és az erdőbecslés tan bizonyos alapfogalmai értesülésünk szerint az alkalmazott mennyiség tan keretében, a növénytan, állattan, talajtan, a közönséges meteoro-

lógiai eszközök használata, a természettudományi alapismeretek illetőleg az illető alkalmazott ismeret (erdőművelés, erdővédelem, vadászattan) keretében fognak előadatni.

Lehet, hogy az egyszerű eszközökkel való földmérést, lejt-mérést, az építészeti alapismereteket, különösen utépitést és vízmosáskötést, amelyekben bizonyos jártasságot ma már az iskolát végzett erdészeti alisztól meg kell követelnünk, szintén valamely, a szabályzatban felsorolt tantárgy keretében fogják előadatni. Erről csak a részletes tanterv ismerete nyújthatna felvilágosítást.

Szorosan véve a kisgazdaságok berendezése és kezelése című tárgyra akkor, amikor a szakiskolákkal kapcsolatosan továbbképző tanfolyam áll fenn, talán nem is volna szükség, legalább is ennek a tárgynak az anyagáiglen szűk keretek közé szorítható. (Folyt. köv.)

A máramarosi körkaliba.

Irta: Lonkay Antal.

Az egyszerű embert minden lépésében az ő iskolázatlan, csakis saját kárán és gyötrődésén okuló tapasztalata vezeti. Mennyit kellett az állandó téli erdei munkára utalt máramarosi ruthénak a zimankós, néha szibériai hidegtől szenvednie, míg megalkotta kényelmes kalibáját, hol a kemény napi munka fáradalmaait üdítő álomban pihenheti ki. Az eszmét fenyőfából összerótt viskójának vesszőből font és sárral betapasztott sátor-kéménye adhatta, melyben a levegőnél könnyebb füst egyenesen felfelé száll a csendes időben, mint az igaz ember áldozati oltáráról, égnek tör; zivatarban, mintha a kémény felett elvágták volna, úgy kapja el a száguldó szél, de azért a tűzhely körül való foglalkozást nem akadályozza. Ha a sátor-kémény oldalait a tűzhely talpának a szintjéig meghosszabbítjuk, készen van a körkaliba eszméje, mit künn az erdőben megvalósítani már nem nehéz dolog.

A felhőket hasogató máramarosi hegységekben, távol a falvaktól, nem lehet a munkásnak minden estére hazatérni; feles-